

F. t. Retsplejelov for Grønland

forudsættes det, at vidner i civile sager som hidtil vil kunne indkaldes formløst af parterne uden rettens medvirken, blot det er meddelt til retten og modparten inden rimelig tid, at de ønskes ført.

I *stk. 2*, der svarer til retsplejelovens kapitel 2, § 19, *stk. 2*, er der fastsat nærmere regler om, hvad vidneindkaldelsen skal indeholde af oplysninger.

Endelig foreslås i *stk. 3* en ny bestemmelse, hvorefter varslet for vidneindkaldelse er en uge, som dog kan fraviges, jf. *stk. 4*.

Til § 149

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at retten kan pålægge enhver, som er til stede i et retsmøde eller i umiddelbar nærhed af mødestedet, straks at afgive vidneforklaring. Det kan pålægges tilstedeværende vidner at møde på et nyt tidspunkt. Bestemmelsen svarer til retsplejelovens kapitel 2, § 19, *stk. 3*.

Der henvises i øvrigt til betænkningens afsnit VIII, kap. 9.2.

Til § 150

Den foreslåede bestemmelse fastlægger de tvangsmidler, som retten kan anvende over for vidner, der udebliver uden lovligt forfald eller uden lovlig grund nægter at besvare spørgsmål. *Stk. 1* svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens kapitel 2, § 20, *stk. 1*, og rummer således de samme typer tvangsmidler. *Stk. 2* svarer ligeledes til gældende ret, idet afgørelsesformen vedrørende anvendelse af vidnetvangsmidler dog foreslås at være en beslutning, der skal begrundes.

Bestemmelsen giver *ikke* – som den danske retsplejelovs § 178, *stk. 1*, nr. 5 – mulighed for at tage et vidne i forvaring i op til 6 måneder. Adgangen til at lade politiet afhente et vidne, jf. § 150, *stk. 1*, nr. 2, forudsættes imidlertid at give adgang til at anholde og (kortvarigt) frihedsberøve vidnet, indtil vidnet kan fremstilles i retten for at afgive forklaring, dog ikke ud over 24 timer.

Der henvises i øvrigt til betænkningens afsnit VIII, kap. 9.2.

Til § 151

Det følger af den foreslåede bestemmelse, der er ny, og svarer til den danske retsplejelovs § 179, at et vidne ikke kan undlade at møde for retten, fordi den pågældende mener at være berettiget til at nægte at afgive forklaring i sagen.

Til § 152

Bestemmelsen, der er ny og svarer til den danske retsplejelovs § 180, pålægger vidnet om nødvendigt at genopfriske sin viden om sagen, inden vidnet møder i retten, f.eks. ved at læse regnskabsbøger, breve eller optegnelser eller ved at bese genstande mv. Vidnetvangsreglerne, jf. den foreslåede bestemmelse i § 150, finder anvendelse i tilfælde, hvor vidnet ikke har søgt at genopfriske sin viden inden afhøringen.

Til § 153

I bestemmelsens *1. pkt.* er det fastsat, at retten – inden vidnet afhøres – skal sikre sig vidnets identitet samt påse, at der ikke er noget til hinder for, at vidnet afgiver forklaring (dvs. reglerne om vidneudelukkelse og -fritagelse). En tilsvarende bestemmelse findes ikke i den gældende grønlandske retsplejelov, men svarer i hovedtræk til den danske retsplejelovs § 181.

Desuden skal retten sandhedsformane vidnet og gøre vidnet bekendt med ansvaret for at afgive falsk forklaring, jf. *2. pkt.*, der svarer til retsplejelovens kapitel 2, § 21.

Til § 154

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at hvert vidne afhøres for sig, og at et vidne ikke må høre forklaringer fra andre vidner, syns- og skønsmænd eller parter, medmindre retten bestemmer andet.

Bestemmelsen svarer – med enkelte redaktionelle ændringer – til den gældende bestemmelse i retsplejelovens kapitel 2, § 22, *stk. 1*.

Til § 155

Den foreslåede bestemmelse indeholder nærmere regler om fremgangsmåden ved vidneafhøringen, og fastslår – i modsætning til gældende ret – i *stk. 1*, at vidnet afhøres først af den part, som har anmodet om, at vidnet bliver afhørt. Efter retsplejelovens kapitel 2, § 22, *stk. 3*, foretages vidneafhøringen i civile sager i dag af retsformanden.

Som supplement til bestemmelsen om, at vidnet afhøres af vedkommende part, er det i *stk. 2* fastsat, at retten kan stille spørgsmål til vidnet, ligesom retten kan overtage afhøringen, hvis parternes afhøring af vidnet sker på upassende måde eller på en måde, som strider mod bestemmelsen i § 156, *stk. 1*, eller omstændighederne i øvrigt gør det påkrævet.

Endelig foreslås i *stk. 3* indsat en bestemmelse, hvorefter retten bestemmer, hvordan og af hvem børn under 15 år skal afhøres, og at retten kan tilkalde en